

BUTLLETÍ

FILOSOFIA 3/18

L'escola després de l'escola

CP Es Pont, Palma de Mallorca

SUMARI BUTLLETÍ FILOSOFIA 3/18. Núm. 99

Juny 2014

Què queda del que es va viure a l'escola?. Una nova forma avaluativa (Resum de l'Informe de Recerca elaborat per Maria Bel Pomar, UIB): **L'escola: Es Pont**, p. 2; **L'autora: Maria Bel Pomar** p. 3; **Els entrevistats**, p. 4; **L'informe, nova forma avaluativa**, p. 5; **La Recerca**, p. 6; **Filosofia 3/18 al CEIP Es Pont**, p. 7; **Informacions**, p. 13.

Què queda del que es va viure a l'escola?

Una nova forma avaluativa

L'escola: CEIP Es Pont

El CEIP Es Pont de Palma de Mallorca és un centre peculiar, per la seva metodologia, per comptar amb diferents programes i activitats com la Filosofia 3/18, les tutories individuals i col·lectives, etc.

Ha estat una escola compromesa amb el barri i ha liderat moltes de les reivindicacions veïnals. El compromís pedagògic i social es troba en el fer de cada dia: en rebre els pares, proposant activitats extraescolars i essent centre de moltes inquietuds.

És un centre públic de més de 22 anys, que ha passat per etapes distintes i amb molta mobilitat, tant d'infants com de professorat. Però malgrat això ha mantingut una línia comuna, decidida per la qualitat educativa en un barri on s'ha guanyat el respecte.

Es Pont ha estat una escola oberta, no cal dir més a la innovació, que no pas a les modes, i també a les persones, i així, molts estudiosos, com Na Bel Pomar han pogut entrar a les aules i veure i experimentar de primera mà com es fa i desfà el dia a dia a l'escola

La seva tasca ha estat reconeguda (Premi Acció Magistral, 2012 i Premi Baldiri Reixac per la trajectòria de l'escola, 2008) i aquest estudi li dona un impuls merescut. Els alumnes de Es Pont tenen una gran opinió de l'escola i expliquen sense embuts el que els ha donat.

La presència d'Es Pont dins el moviment de filosofia per nens i nenes a l'àmbit de parla catalana, s'ha deixat notar tant a les Conferències com en el butlletí i sobretot amb la gran quantitat de material gràfic i escrit de les seves experiències. Val a dir que fou un centre pioner en incorporar l'art a l'escola i fer de les aules de filosofia un laboratori de sentiments i sensibilitat.

L'autora: Maria Bel Pomar

Na Maria Bel Pomar, professora del departament de Pedagogia de la Universitat de les Illes Balears, va fer la tesi doctoral sobre el col·legi públic Es Pont de Son Goteu. Aquest treball fou publicat per l'editorial Octaedro amb el títol *El diálogo y la construcción compartida del saber* el 2001. S'exposava la recerca feta a una aula d'Educació Primària al llarg d'un curs escolar i mostra la relació que s'estableix entre la pràctica docent i els coneixements teòrics que sustenten el treball quotidià d'un mestre.

Setze anys després, ha tornat a l'escola i ha realitzat un treball de camp de caràcter biogràfic en el qual ha escoltat les veus d'antics alumnes amb la finalitat de conèixer quines són les implicacions i contribucions que consideren que el CEIP Es Pont ha aportat a les seves vides. Una vegada enregistrades les entrevistes, ha ordenat i analitzat i categoritzat el material obtingut de manera que ha donat com a resultat un estudi sobre la incidència real que ha tingut l'escola a les vides dels joves.

Volem assenyalar, doncs, la tasca de continuïtat i coherència en la recerca, que en aquest cas és també una aportació feta amb un rigor i una profunditat encomiable.

Fitxa Tècnica

Informe de recerca núm. 11- 2014

Grup de Recerca d'Educació i Ciutadania (EiC) Institut de recerca i innovació educativa de les Illes Balears

Fitxa tècnica

Objectius

- a) Conèixer les implicacions de l'escola i en quina mesura ha contribuït a la construcció de la seva identitat.
- b) Incorporar les veus d'antics alumnes a la reflexió sobre el present i el futur de l'escola, amb la mirada posada en els reptes que se li presenten.

Metodologia: Estudi qualitatiu de caràcter biogràfic.

Recollida d'informació: Entrevistes individuals en profunditat.

Població entrevistada: 12 joves d'entre 17 i 34 anys que cursaren el darrer nivell de primària al CEIP Es Pont entre els cursos 2006-07 i 1992-93.

Realització entrevistes: de setembre de 2012 a novembre de 2013.

Transferència

Com a recerca qualitativa, no es pretén l'aplicació de la interpretació resultant a altres centres educatius, sinó el seu ús com a eina d'anàlisi i reflexió de la realitat pròpia. En aquest sentit, pot proporcionar dades que ajudin a conèixer millor el propi context educatiu i planjar accions de millora si així es considera.

Els entrevistats

En el quadre següent mostrem algunes referències dels protagonistes.

L'entrevista es va fer entre (setembre de 2012 i novembre de 2013) així que ara són un xic més grans que en el moment de parlar i alguns han variat la seva condició d'estudiants o professionalment parlant. Només dir, tal com alerta l'autora, que els noms que aquí figuren són ficticis.

Darrer curs a Es Pont	Alumnes
1992 - 93 (8è EGB)	José. 35 anys. Professor universitari
1994 - 95 (8è EGB)	Maite. 32anys. Mestra d'Educació Infantil.
1994 - 95 (8è EGB)	Carme. 31anys. Psicòloga
1995 - 96 (6è EGB)	Miguel. 31 anys. Mecànic de cotxes.
1997 - 98 (6è EGB)	Fátima. 26 anys. Venedora al mercat
1997 - 98 (6è EGB)	Joan. 26 anys. Estudiant de Ciències de la Mar. Actualment és a Berlin acabant els seus estudis i fent feina de cambrer.
1997 - 98 (6è EGB)	Marc. 26 anys. Llicenciat en Història
2000-01 (6è EGB)	Rafel. 25 anys. Cuiner.
2002-03 (6è EGB)	Raquel. 22anys. Estudiant 5è de Veterinària.
2002-03 (6è EGB)	Mar. 22anys. Treballava a un centre d'estètica. Actualment és a Londres fent de Aupair
2006-07 (6è EGB)	Lluïsa. 18 anys. Estudiant de 1er d'Antropologia Social a Granada
2006-07 (6è EGB)	Marina. 18anys. Estudiant de primer d'Econòmiques a Múrcia.

L'informe, nova forma avaluativa

Hi ha una certa literatura de records sobre el món de l'escola. Moltes biografies i autobiografies parlen de la petjada que ha deixat l'escola en un o altre personatge o en una o altra generació.....

Per citar-ne un de recent, *Estimat mestre*, de Cristina Masanés (ara llibres, 2007), que és un homenatge als mestres del nostre país. Una colla de personalitats: Jordi Pujol, Sebastià Serrano, Ferran Adrià, Mònica Terribas, Xavier Rubert de Ventós, Rosa Regàs, Pasqual Maragall, Beth Rodergas, Lluís Pasqual, Josep Maria Ainaud, Eudald Carbonell, Roser Capdevila, Màrius Serra, Anna Veiga i Miguel Poveda recorden els seus mestres i del seu pas per l'escola.

L'informe de Na Bel busca esbrinar què perdura d'allò viscut a l'escola, malgrat el pas del temps i, en conseqüència, pot ser considerat com a experiència vertaderament educativa, ja que ha contribuït a la construcció de les seves identitats.

L'interès de l'informe és apreciable des de molts nivells:

1.- Quan al present, aporta informació sobre el que passa realment a les escoles. Solem educar pel futur, però mai no sabem què ha passat amb el que els hem ensenyat o amb el que han après.

Només fent bones preguntes ho podrem esbrinar: i per això es fan bones preguntes com ara aquestes:

Quin significat atribueixen els joves adults a la seva experiència escolar?
Quina relació veuen entre allò que visqueren a l'escola i la seva vida actual?
Quina és la contribució de l'escola al que són ara?
Com afecten al seu present les experiències i aprenentatges escolars?
Com ho valoren passats els anys?

La informació que obtindrem ens parlarà del present dels antics alumnes però pot aportar eines als docents per a la millora de les escoles. Com tota avaluació ben feta ajudarà a reorientar pràctiques i actituds.

La influència positiva o negativa que ha tingut l'escola en el passat orienta per saber com ens hem de posicionar en el present.

Què volem mantenir i què volem canviar?
De què ens sentim orgullosos i satisfets com a docents?

Com diu Maribel Pomar: Saber quina és la incidència de l'escola passats els anys ens permet identificar quines són les bones petjades que perduren, les que, per afectar de forma rellevant, mereixen ser considerades com a vertaderament educatives (pàg. 6).

2.- Els alumnes són els protagonistes de l'informe. La veu de l'alumnat que ja no és alumne pot ser molt valuosa. Amb el sedàs del temps esdevenen experts que aporten idees rellevants perquè el temps, que ajuda a separar el gra de la palla, permet tenir una idea àmplia i global de la pròpia escolarització.

Les anècdotes es reduïxen i va quedant allò que és essencial.

Algunes coses que es pretenen en l'estudi poden ser avaluades amb dificultat mentre som a l'escola, perquè estem atrapats en l'experiència, però, passats els anys, podem tenir més consciència del significat del nostre pas per l'escola.

3.- Aquesta nova forma avaluativa consisteix a convertir l'alumnat en autoritat docent, ja que el que ells diuen pot ser usat per a millorar les pràctiques escolars.

Les innovacions educatives són habitualment avaluades des de la pròpia institució o bé des d'instàncies superiors i gairebé mai no es compta amb les valoracions de l'alumnat.

Sumar la veu dels alumnes o en aquest cas els exalumnes a la valoració d'un centre, d'una manera de fer és arriscat, però també és un deure democràtic. Una escola democràtica és la que escolta i té en compte les veus de tots els seus membres.

Aquest és un estudi que ens diu moltes coses però evidentment està sotmès a moltes variables particulars. D'entrada la composició dels alumnes entrevistats: gènere, edat, etc. Els alumnes podien haver estat uns altres. La pròpia escola no ha estat la mateixa al llarg dels anys distints que separen els alumnes de 17 anys i el de 34, per exemple.

No es tracta d'universalitzar, ni de dogmatitzar, ni de posar l'escola Es Pont com a model de res ni de ningú, com digué encertadament na Bel a la presentació de l'informe. Però ja veureu, quan el llegiu, que conté molts indicis que porten a pistes molt precises de com fer escola.

La recerca

El treball de recerca ha consistit en unes converses disteses amb alguns ex alumnes de Es Pont que han estat analitzades, interpretades i categoritzades a partir de cinc dimensions:

- 1) l'interès per seguir aprenent.
- 2) pensar de forma crítica i reflexiva.
- 3) saber conviure.
- 4) tenir estratègies per seguir aprenent.
- 5) la satisfacció d'haver anat a l'escola Es Pont.

CATEGORIA 2: Aportació de l'escola

El projecte de filosofia 3/18:

- 2.1. Inclinatoria vers un pensament crític i reflexiu.
- 2.2. Interrogació constant i l'anàlisi profunda.
- 2.3. Les preguntes obertes.
- 2.4. La formació d'un pensament propi que cerca respostes a través de la raó.
- 2.5. Pensar amb més claredat i profunditat.
- 2.6. L'exigència d'un pensament acurat.
- 2.7. Les sessions de filosofia com l'espai per a la deliberació d'arguments.
- 2.8. Clima que convida a pensar amb rigor i respecte vers els altres.

Els projectes de treball

- 2.9. La millora de les habilitats de pensament.
- 2.10. Aprofundir en les preguntes inicials.
- 2.11. Recerca i anàlisi de la informació.
- 2.12. El diàleg i l'aprenentatge d'estratègies comunicatives.

FILOSOFIA 3/18 AL CEIP ES PONT (*)

El Ceip Es Pont va iniciar les seves classes de Filosofia 3/18 durant el curs 1990-91. Algunes de les mestres s'havien format en un curs d'iniciació que es va dur a terme al CEP de Palma i de seguida van decidir posar en pràctica aquella manera de fer. Com explicaven fa dos anys a la publicació que es va fer pel XXè aniversari de l'escola:

Inicialment ens preocupava com podríem fer filosofia, si per a la majoria de mestres els coneixements sobre la qüestió es reduïen als propis de l'assignatura cursada a l'institut. Ara (...) hem après, si més no, que la filosofia ens serveix per mirar i entendre les coses d'una altra manera. Actualment és un dels trets d'identitat del nostre centre.

El projecte es va posar en marxa a les aules de tercer i quart, però aviat hi va estar involucrat tot el centre. Primer vàrem conèixer Pimi, després arribaren Kio i Gus, El carter joliu, Pèbili... sense oblidar tot un seguit de contes, de jocs i totes les possibilitats de l'art per engrescar els més petits. Actualment des dels tres anys començam a jugar a pensar, a endinsar-nos en el món del raonament, la lògica, l'ètica i sobretot, exercitam les habilitats de pensament per tal d'aprendre a pensar millor per nosaltres mateixos des d'una perspectiva democràtica. Posam en pràctica habilitats tan bàsiques i imprescindibles com observar, fer hipòtesis, raonar analògicament, traduir a diferents llenguatges, descriure, seqüenciar, formular conceptes precisos...

Però... què en queda de tot això en els alumnes? Aquesta és la gran pregunta. Com els ha afectat a la seva vida el que varen viure en aquesta escola? Què reconeixen en la seva manera de fer i pensar que puguin atribuir a l'escola?

Segons Maria Bel Pomar, pel que diuen els ex alumnes sobre el projecte Filosofia 3/18, aporta aquests vuit ítems:

El projecte de filosofia 3/18:

- a. Inclinator vers un pensament crític i reflexiu.
- b. Interrogació constant i l'anàlisi profunda.
- c. Les preguntes obertes.
- d. La formació d'un pensament propi que cerca respostes a través de la raó.
- e. Pensar amb més claredat i profunditat.
- f. L'exigència d'un pensament acurat.
- g. Les sessions de filosofia com a l'espai per a la deliberació d'arguments.
- h. Clima que convida a pensar amb rigor i respecte vers els altres.

En el mateix apartat Filosofia 3/18 conviu amb Els projectes de treball, una altra pràctica que segons els alumnes els va marcar l'escolaritat.

Què en diuen els protagonistes de l'estudi?

Per no copiar el que ja hi ha a l'informe, ens hem permès una lectura "especial" de les explicacions dels alumnes.

Estimulats per l'actitud pacient i callada de Maribel Pomar, els 12 ex alumnes van desgranant els seus records i sovint els van ordenant en apartats que l'autora ha categoritzat magníficament i que repassarem, encara que no sigui amb el mateix ordre, tot usant les paraules dels entrevistats.

Amb la riquesa i espontaneïtat del llenguatge oral transcrit volem que siguin els propis protagonistes els qui us acostin al seu pensament.

1.- Reflexionar, qüestionar-se, preguntar-se el per què, eren les situacions habituals a l'aula de filosofia i a molts d'ells els ha quedat aquesta manera d'anar pel món. Les sessions de Filosofia afavorien la interrogació constant i l'anàlisi profunda d'allò que es tractava en el grup.

*La dinàmica de demanar -se el perquè de les coses i enraonar des d'un criteri lògic. **De tot el que faig em demano el perquè.** I sens dubte això ho he après a l'escola. Les coses importants de la teva vida han de tenir una base raonada. Aquesta manera de pensar que tot ha de tenir un sentit i que tot s'ha de saber enraonar i aquí s'ha de basar la teva vida... crec que és molt important..., no se pot anar per la vida sense saber per què se fan les coses. Procur ser conscient, No vol dir que ho aconsegueixi (Marina).*

Na Lluïsa (17 anys, 2on bat.) reconeix que el fet de **poder qüestionar i fer -se preguntes** a l'escola ha **influït** de manera clara en les seves inquietuds actuals:

*Qüestionar les coses. Tenc el record d'estar tots en cercle en aquella taula enorme de la biblioteca i llegir un fragment del llibre —record molt bé les novel·les de filosofia— i fer un debat entre tota la classe que jo estic segura que si ho hagués vist ara de gran hagués al·lucinat de les coses que sortien de la boca dels infants. Amb els llibres de filosofia des de ben petits -a mi m'encanten els llibres de filosofia- i clar que ... no ho entenc tot, ni molt manco, però sí que el fet d'haver fet filosofia m'ajuda. Molta gent arriba a l'institut i diu: això a mi no m'ho han ensenyat a fer, no sé entendre aquestes paraules, no tenc coneixements, no tenc eines per dir val, faig això i això... no sé com se fa això. Perquè a Es Pont te **donaven les eines** perquè anessis construint tu les teves escales (Lluïsa).*

2.- La major part de les persones que en el seu moment pogueren treballar el projecte de Filosofia 3/18 a l'escola destaquen la contribució d'aquest a la seva **inclinació per un pensament crític i reflexiu**, capaç de formular judicis

Sense la filosofia no hagués sigut capaç d'enraonar i demanar-me tota l'estona el per què de tot (Maite, 31 anys. Mestra)

La filosofia m'ha marcat molt en aquest sentit. [...] Me'n record molt (Marc 25 anys. Llicenciat en història)

"Les preguntes obertes que et facin pensar (Marc) és una de les estratègies destacades.

3.- D'igual manera, atribueixen a la filosofia el fet d'haver facilitat la formació d'un pensament propi que cerca respostes a través de la raó, i haver **après a pensar amb més claredat i profunditat.**

En Miguel assenyala que la filosofia li ha servit "Para desarrollar la mente, ver que hay otras salidas, otras formas de entender las cosas".

No era sols fer, era pensar... És una escola que **desperta la creativitat** que tothom té. També tenc el record de veure molts de quadres, moltíssims i les preguntes que mos feien: Què significa aquest quadre, què representa per tu... (Lluïsa).

4.- Reconeixement del seu valor en la millora individual i en la millora del grup.

Filosofia, ho tenc molt present. Sempre mos feien veure com eren les coses en realitat. Tractar un tema que mai tractàvem, mos ajudava a obrir - mos i a reconèixer i a analitzar. [...] Me'n record que teníem un llibre i el llegíem, i si sortia qualque frase que no enteníem la comentàvem. (Mar, 22 anys, treballa en un centre d'estètica).

5.- Plantejar-se, dubtar.

La filosofia que fèiem aquí... era tot un **plantejar-se**, i això **per què** pot ser? I això per què no? Jo me'n record que moltes vegades li dèiem a na XXX (nom de la mestra): volem saber per què és això i a base d'hipòtesis i d'hipòtesis... (Marina, 17 2on bat.).

6.- Les emocions en marxa.

A filosofia **disfrutava** moltíssim. Te puc assegurar que de filosofia me'n record molt més del que vaig aprendre aquí que lo que vaig aprendre l'any passat a l'institut. Perquè aquí arribaves tu a conclusions a base de raonar tu el que estaves llegint... Eren històries sobre les que podies enraonar. Aquí ensenyaven filosofia des del punt de vista d'enraonar, de aprendre a pensar i pensar d'una manera lògica. No te deien la filosofia és això i hi ha aquests autors... La filosofia és aprendre a pensar, els filòsofs eren persones que pensaven, pensen. (Marina).

Filosofia era una assignatura que sempre la tenia de deures, mon pare i mu mare m'ajudaven perquè no entenia res. Era una assignatura que me **frustrava** un poc a vegades. I clar amb aquesta cosa meva de que tot havia de ser perfecte... Me tirava hores i hores xerrant amb mon pare que me deia coses que tampoc entenia i al final... Però és una assignatura molt interessant i t'adones quan vas avançant cursos a s'escola. Quan estàs a 6è te'n dones compte i dius, ah!, ara entenc ses coses, ara entenc i t'adones de lo que t'han ensenyat d'enraonar (Raquel).

Sí, és que eren preguntes sense respostes i cada un tenia el seu punt de vista i tots estaven bé. Te tiraves una hora sencera discutint amb els teus companys i al final deies: qui té raó? Tothom tenia raó a la seva manera... No és una assignatura per cercar la veritat i jo que som tant matemàtica per tot, era...**me desesperava no saber quina era la veritat de tot això** (Raquel).

La felicitat, la felicitat de poder saber qui era na Pimi feia que el meu cap no pogués més que pensar en el que ella feia. (Maite)

7.- Habilitats i actituds

Aprenentatge no exempt de dificultats, perquè la millora de les estratègies de raonar és exigent amb l'individu. Pensar amb judici, amb coherència i mesura, ordenadament suposa un esforç personal mantingut al llarg del temps.

*Argumentar. **La importància de l'argumentació.** Val, no t'agrada això? D'acord, però per què no t'agrada? És a dir, entenc que no te pugui agradar però m'has de dir per què. La pregunta d'Es Pont és: per què? (Lluïsa).*

Ara ho veig i m'imagino que érem com a persones petites discutint dels nostres problemes, cadascú venint de casa seva amb unes idees ja establertes i que se tractava de conèixer tots i de algo en comú.

Trobar el punt comú que teníem tots en comú i compartíem i disfrutar- - ho (Joan).

*Filosofia també m'ha servit. **Apreníem a dialogar, a fer debats, a respectar les persones, a escoltar, a argumentar el que dèiem.** Record que llegíem, vèiem una idea i començaven a parlar. Ara me serveix per escoltar, **respectar els companys** quan ens juntem per compartir idees, per valorar el que els altres aporten. (Rafel, 24, cuiner)*

Es fomentaven els lligams afectius entre l'alumnat "sobretot a les tutories col·lectives i a filosofia.(...) tots érem una classe, érem un grup (Marina)

8.- Pensament basat en la raó

*La dinàmica de demanar-se **el perquè de les coses** i enraonar des d'un criteri lògic. Tot el que faig em demano el perquè. I sens dubte això ho he après a l'escola.*

Tenc una capacitat de raonar les coses, perquè l'he treballat moltíssims anys aquí. (Marina)

Per ser crítics, no per criticar sempre, sinó per qüestionar, per voler mirar les coses d'una altra manera. (Lluïsa)

9.- Remarquen la influència de F3/18

Les paraules d'en Marc són clares i contundents quan expressen aquesta idea:

"Quan vaig descobrir Plató, vaig pensar que era el mateix que Es Pont. Després vaig poder descobrir l'arrel de moltes coses que fèiem a l'escola. Quan ets a l'escola vas absorbint, no coneixes l'arrel, però quan la descobreixes dius òstia!" (Marc)

Filosofia també m'ha influït molt. A mi m'ha ajudat molt acadèmicament a l'hora de plantejar-me les coses i aplicar el mètode científic. Jo, per exemple, em planteig hipòtesis a l'hora d'estudiar... M'ha ajudat molt als exàmens (Marc).

A finals de 6è quan ja estaven a punt d'anar a s'institut, parlaren amb la Mestra de com havia estat l'escola:

"Me'n record que tots dèiem que filosofia mos havia servit molt, que mos havíem adonat en aquell moment... o sigui al final és quan entens tots els anys que has fet de filosofia" (Raquel).

Sense la filosofia no hagués sigut capaç d'enraonar i demanar-me tota l'estona el per què de tot (Maite)

Per altra banda, plantegen que les sessions de filosofia eren l'espai per a la deliberació d'arguments, on es justificaven les opinions, es compartien les raons que sustentaven les idees i també les incerteses. La confrontació en un clima que convida a pensar amb rigor i respectuós amb les aportacions fonamentades de tothom, és també destacada en els seus comentaris.

10.- Autonomia

Aquesta característica es posa en evidència quan al·ludeixen al fet de no quedar-se satisfets per tenir opinió pròpia, sinó ser capaços de manifestar-la. Al cap dels anys s'adonen que els ajudaven a pensar per ells mateixos, sense adoctrinaments.

Així afirma na Raquel:

Una manera de pensar diferent.

*No tant... estic llegint això i ja m'ho crec, sinó **estic llegint això però jo me pens** que*

És això... o que a lo millor no hauria de ser així".

*La meua forma de veure la vida és des d'una actitud crítica i reflexiva, sempre he cercat el perquè de tot i mai no m'he conformat amb l'opinió de la majoria, si crec que una qüestió és injusta, errada o equivocada **he donat la meua opinió sense cap problema**, fent-me una persona capaç d'enraonar i de pensar per si mateixa (Maite).*

Jo record a les sessions de filosofia que la gent anava dient coses. És una manera molt bona de fer-te créixer. Sí, perquè l'havia dit algú de noltros, perquè tu te la sents teua... és la teua idea i això té molta importància (Joan, 25 estudiant de ciències del mar).

Ser més... revolucionari en aquesta vida. Això trob que és injust o que no està bé... Anem a parlar-ho, què podem canviar, què podem millorar. Conèixer el que pensen els altres i pensar junts. Jo procur participar en aquells actes reivindicatius amb els quals estic d'acord. A l'escola aprenies també a defensar el que pensaves i a no quedar-te aturat.

*També aprenguérem a defensar els nostres drets, uns drets que eren sotmesos al grup perquè això t'ajudava a veure si eren realment drets o no. El Dret a reclamar ho hem après aquí... **A l'escola no t'inculcaven uns valors, sinó que t'ajudaven a conèixer-los. Tu els agafes o no, però sí que t'ajudaven a conèixer-los** (Rafel).*

Els projectes de treball

Però a més de la filosofia, ressalten **l'aportació dels projectes de treball** com una proposta de l'escola que més generava noves inquietuds i que obrien les portes a descobrir noves possibilitats de coneixement que van influir en la millora de les seves habilitats de pensament, així com de totes aquelles múltiples situacions i propostes de l'escola que convidaven al diàleg, un diàleg amb els companys i amb els docents amb els quals vivien.

*També projectes, perquè quan proposàvem temes per estudiar havíem d'intentar convèncer els altres amb arguments. Ara també he d'argumentar les meves propostes. I també aprenguérem aquí que, **encara que algú te caigui malament, l'has de respectar igualment** (Rafel, 24 anys, cuiner).*

El projecte de Filosofia 3/18 desenvolupat a l'escola comparteix amb els **projectes de treball** el fet de la recerca dels alumnes el punt central de la seva proposta, entenent la recerca com a l'exploració en temes problemàtics. Buscar, resseguir, examinar amb atenció, posar en joc la curiositat i qüestionar són algunes de les accions a les quals són convidats els alumnes amb l'objectiu de desenvolupar les seves habilitats intel·lectuals.

Els professors de l'institut a 1er i 20n d'Eso ho deien: Se nota que ve d'Es Pont. (Lluïsa)

(*) Les cursives corresponen a fragments de l'informe

* * *

Al GrupIREF ens complau que es facin aquests tipus de treballs que avalen la qualitat i excel·lència del projecte Filosofia 3/18, especialment en aquests moments d'hores baixes. Vivim una situació de paràlisi institucional pel que fa a la formació del professorat, i en canvi cada vegada s'exigeix més, ja sigui pel Pisa, l'anglès, les competències, etc. I per si no fos poc, ens trobem sota l'amenaça d'una legislació educativa no desitjada, per dir-ho amb suavitat.

Patim la precarietat econòmica de les escoles (retallades, retards en els pagaments, augment de les ratios, etc.) i el dia a dia se'ns fa feixuc. Tot aquest volum d'adversitats generen desànim personal i col·lectiu, de manera que molts ensenyants i moltes escoles (no tots ni totes) han prioritzat la supervivència –anar fent la viu viu– a la innovació i han deixat les apostes i propostes pedagògiques més exigents per una altra ocasió.

Davant d'aquest panorama poc edificant, el treball de Maribel Pomar és una alenada d'aire fresc que, en temps difícils, ens recorda que educar bé és possible i que hi ha testimonis que així ho confirmen.

Curs de tardor a
Barcelona:
Iniciació al projecte
Filosofia 3/18

Dies 2, 3, 4, 5, 8 i 9 de setembre
de 17 a 20 hores

Lloc: Escola Patronat Domènech
c/ Gràcia, 7. 08012 Bcn

Proper butlletí...

XARXA
FILOSCOLES